

Josabeth Sjöberg 1812-1882

Stockholms stadsmuseum, 2005

Josabeth Sjöberg 1812-1882

Josabeth Fredrica Paulina Sjöberg föddes 29 juni 1812 i Katarina församling på Söder. Föräldrar hette Nils och Johanna Fredrica Sjöberg. Fadern var kanslist på Krigskollegium. Då de redan vid Josabeths födelse var 47 respektive 40år gamla blev hon och hennes bror Nils tidigt föräldralösa. Josabeth hushållade för sin bror fram tills han gifte sig.

För ogifta kvinnor fanns på tidigt 1800-tal inte många yrken att välja på. Man kunde bli guvernant eller husmamsell. Josabeth fick som alla andra familjeflickor viss musikundervisning. Detta kom att bli värdefullt för henne längre fram i livet. Genom sina kunskaper i piano- och gitarrspel samt sång kunde mamsell Sjöberg försörja sig som musiklektörinna. Detta yrke ägnade hon sig åt under hela sitt liv.

Den 29 december 1882 slutar Josabeth Sjöbergs liv. Hon var då inskriven vid Allmänna Försörjningsinrättningen vid Reparebansgatan på Kungsholmen.

Bostäder

Mitt rum hos fru Jagare, tre trappor upp uti huset N:ro 28 vid S:t Paulsgatan Qv. Hagen eller Sockerbruket Tuppen

Som många andra ensamstående kvinnor bodde Josabeth Sjöberg alltid inneboende. Man kan inte kalla henne välbärgad men hon hörde inte heller till de fattiga. Hon hade alltid ett eget rum, någon gång till och med två rum,

och medförde egna möbler. Mamsell Sjöberg bodde på tolv adresser inom de centrala delarna av Maria och Katarina församlingar på Södermalm.

Vid sidan av sitt arbete som musklärlarinna roade sig Josabeth med teckning och akvarellmålning. Hon målade sina bostäder. De var tolv stycken som alla låg på Södermalm. Det finns bilder från alla bostäder bevarade till eftervärlden. Hon har förutom interiörer målat utsikter från sina bostäder och miljöerna kring dem. På detta sätt har hon givit oss unika inblickar i livet på Södermalm under 1800-talets mitt och senare del.

Bostadsrummen avbildas noggrant och detaljrikt. Vi kan följa hur hon inreder sitt hem och skaffar sig nya saker. Josabeth har alltid med sig egna möbler, gardiner och mattor. Ibland sätter hon upp nya gardiner eller sätter nytt tyg på stolarna. Hon skaffar nya dukar och lägger ett vackert lapptäcke på den lilla pinnsoffan. Tavlor och prydnadssaker placeras med omsorg. Musikinstrument finns alltid i hemmet. En viktig händelse var när hon genom ett litet arv kunde köpa sig en taffel i stället för det gammalmodiga klavikordet.

Nionde bostaden: S:t Paulsgatan 20 Mamsell Josabeth Sjöberg sitter på bäddsoffan, framför sig har hon det runda bordet där hon lägger patience.

Staden förändras

Josabeths stadsvyer visar en lugn och stillsam stad. Kring husen finns trädgårdar och täppor. På kullarna ligger väderkvarnar. Några hästskjutsar kör förbi på gatorna där vi ser ett brokigt men prydligt folkliv. Allt ser rent och snyggt ut, vilket egentligen inte alls var fallet. Stockholm var på Josabeths tid en oerhört snuskig stad. Under Josabeths livstid anlades många industrier i Stockholm, och fabriksarbetarna bosatte sig på malmarna som snart blev både överbefolkade och förslummade. På hennes tid kom också järnvägen till Stockholm, och Södra station anlades på den plats där den stinkande sjön Fatburen tidigare låg. Ingenting av detta finns i Josabeths värld. Hon visar oss Söder som det såg ut före industrialismen.

Utsigt från mitt fönster uti N.ro 25 vid Chatarina Höbergsgata. Johan Edholm (går på lection till) Undertecknad

Bilderna idag

När Josabeth Sjöberg avlider ärver sjökaptén Albert Rydell akvarellerna men de efterskänks till två bröder Harling. Dock är det Rydells döttrar som ligger bakom att akvarellerna sedan 1936 finns i Stockholms stadsmuseums ägo. Originalen finns på Stadsmuseet men akvarellerna går att se i Stockholmskällan.

Läs mer om Josabeth Sjöberg och hennes akvareller i Hans Eklunds bok *Josabeth Sjöberg* från 1979.